

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiin, strada Măceșarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 37.
Epistole nefrancone se refușă. — Articuli nepublici nu se impoză.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru 50-care publicare.

Sibiin, 26 Noevvire.

Oare vor mai fi trăind mulți dintre acei domni, cari țiceau, că numai de ar veni Maghiarii odată la putere, și vom vedea cum se vor ușura toate greutățile, ce ni le-au adus Nemții pe capetele noastre!

Ce e drept sînt n u m a i t r e i s p r a d e c e ani de cînd Maghiarii sînt ajunși la putere. În viața națiunilor t r e i s p r a d e c e ani nu e tocmai mult și mai cu samă, pentru sosirea ușurării visate, de tot puțin. Așa credem, că vor țice cei căți mai trăiesc dintre propagatorii raiului pe pămînt în împărăția ungurească.

T r e i s p r a d e c e ani nu sînt mulți în viața națiunilor; dar pe lîngă acel *minus* horibil al „ușurării” sînt mulți florinți în deficitul *positiv* al statului unguresc. Sînt multe datorile de stat, cari pretind milioane de camete de pe spinarea contribuabililor. Sînt impozitele fără de sfîrșit încît ministrul de finance umblă ția în ameața mare cu lămpașul lui Diogene, căutînd obiecte noave, pe cari s'au încărcat impozite sau dări noave. Toate aceste s'au sporit și se sporesc în timpul cel scurt de t r e i s p r a d e c e ani, pe cînd „ușurările” dispar tot mai departe în nimica nemărginită.

Aceasta este numai partea dîntăi a miseriei raiului pămîntesc unguresc. Vine partea a doua cu sîrăcia generală, cu sîrăcia, care face, ca venitul statului să se acopere în parte mare din execuțiile, cari smulg bunăstarea cetățenilor din rădăcină, sterpindu-i productivitatea pentru vecii vecilor.

Aceste de pînă aci le avem pe basa egalei îndreptățiri toți: Maghiarii și nemaghiarii, împreună. De la nivelul acesta în sus se sporesc miseriile celor, cari n'au fericirea, a fi născuți sau nefăcuți Maghiarii. Cu alte cuvinte nemaghiarii se bucură de mai mult. Ei mai au aspirurile în privința limbii și eschiderea pe cât se poate — și în privința aceasta puțină este

mare — dela viața publică de tot felul.

Ceva însă tot are să mai vie eară pentru toți și pentru toate din fericirea în edițiune ungurească. Este darea cea nouă de consum, care are să fie desbătută cît de curînd în dietă.

Carnea, vinul și spiritul sau alcoolul au fost deja supuse contribuției numite d a r e d e c o n s u m . Accentuăm termenul acesta ca să nu se confunde cu alte dări și cu accisele, ce se plătesc la poartă sau la intrarea articulelor numite în vre-o cetate sau orașel. Acum are să urmeze zacharul, cafeaua și berea, (petrolul este supus deja) pînă cînd la rëndul și în felul seu încă nici una nu s'a pus în deposit sau magazin, fără de a se fi tras o piele de pe ele. Proiectul cel nou arată că o piele nu mai ajunge de pe un articol și vorba veche: „Doamne ferește de mai rîu!” s'nu vie vremea, ca nici două piei se nu fie de ajuns de pe un articol. Dar și cînd n'am trăi să ajungem timpuri de aceste, de una sîntem ca și siguri: nu va trece mult și va trebui să purtăm registre despre ouele, puși și în sfîrșit despre toate bucaturile, căte le băgăm în gură, pentruca după toate să plătim și dare de consum.

Dările cresc și se înmulțesc și cu ele și deficitele. Și este lucru firesc, că așa trebuie să fie. Guvernul nu știe decît să aște petrii de moară în formă de sarcini și să le restorne pe popor. Apoi un agru semănat cu petrii de moară nu va produce nici o dată bogăție de roduri. Vegetația cîta se află sub povara cea grea poate că se mișcă și încolțește, dară fără lumină și aer se strică și locul pe care odihnesc sarcina pietrii rămîne neproductiv.

Darea cea nouă de consum atinge pe toți consumenții de cafea și zachar, pentruca acestia toți vor trebui să plătească mai scump acesti articuli; afară că se lipsesc de denși. Dar și atunci sînt loviți, pentruca mulți vor lua refugiu la surogate, cari pot strica

sănătății. Mai loviți însă sînt neguțătorii de specerii sau băcanii, cari vor sta în viitoriu ca și d. e. consumenții de vin în tot timpul sub privighiarea finanților, afară de impregiurarea, că au să plătească, pentruca fac negoț din articuli supuși dării de consum.

Mai lovită însă și de cît neguțătorii va fi neșuțoria de specerii sau de băcanii, pentruca vor fi mulți, cari în loc de a se supune șicanelor finanților, se vor lipsi de a mai purta negoțul, pentruca vor fi mulți, cari voinđ să fie scutiți de dare o vor încungiura și urmarea va fi, că articuli din partea aceasta a comerțului vor fi așa de scumpi, ba poate mai scumpi ca în timpurile, cînd marța colonială se transporta pe corăbii fără vapor și pe cai și cară, pe căile cele mai primitive.

T r e i s p r a d e c e ani este puțin timp; dar a fost mai mult ca destul să ne desiluzioneze și să dea de mincună toate promisiunile căte se faceau înainte de era constituțională din urmă.

Dacă alți t r e i s p r a d e c e ani vom progresa tot în materiale, în care progresăm ađi, apoi guvernul a bună samă își va păstra majoritatea sa; în giurul seu al majorității sale însă va fi pustiu și cît nu va fi pustiu, va fi miserie de t r e i s p r a d e c e ori mai mare decum este astăzi.

Revista politică.

Sibiin, în 26 Noevvire.

În clubul liberal dela dieta Ungariei, ne spune „Ellenzék”, maioritatea a respins darea personală și de căști; cu mică minoritate a votat darea de consum și de transport. Procederea maiorității a facut senzațiune și a devenit obiect de conversațiune în toate părțile.

„Resboiului” i se telegrafează din Galați următoarele:

„În prima s'a ședință ținută eri Sâmbătă, comisiunea dînzareană după o vie discușiune a respins luarea

în considerațiune a ante-proiectului austriac și a decis în unanimitate, ca să elaboreze ea însăși un nou proiect de regulamentare a navigațiilor fluviului; care proiect va fi transmis tuturor guvernelor reprezentate în comisiune spre a fi studiat. Comisiunea va începe discușiunea proiectului numai după ce comisarii vor primi dela guvernul lor respectiv instrucțiuni noue rezultînd din acest studiu.

Marți, 25 Noevvire, a dona ședință plenară.” (V. Posta din urmă).

Pe cînd s'ar vedea că Austro-Ungaria în cestiunea dînzareană a cădut față cu România, se scrie, că Austro-Ungaria este foarte hotărîtă a își păstra pozițiunea cu toată energia în cealaltă parte a Orientului. De aceea br. Haymerle pretinde dela Bulgaria, ca înainte de toate să se construeze linia de fer Piroto-Sofia-Bellova.

Cestiunea limbii în senatul imperial.

(Urmare).

Wurmbrand (continuînd): Eu cred că în cea mai mare parte acest articol e de vină, că naționalitățile mai mici au făcut pretensiuni esagerate, că de douăzeci de ani durează neînțelegerile, care au înverșunat lupta pentru drepturile de limbă. Se primiv mai de aproape acest articol și alinielile mai din urmă.

Ce și-a închipuit legislatorul sub conceptul naționalităților? Ce înțelegem aici sub „naționalitate” fiindcă acest cuvînt se pune apriat lîngă cuvîntul „limbă”? Naționalitatea mai exprimă ea aici și altceva, un alt drept, care trebuie scutit și cultivat, aceea ce poate se pronunția în moravurile, portul sau în pările de drept particulare? Pînă unde merge aici îndatorirea statului de a conserva și cultiva naționalitatea? Sau poate vrea numai să țică, că nu este permis, ca vre o naționalitate să fie prigonită pentruca se poate folosi de limba sa și o poate cultiva după voință? Dar în acest caz articolul acesta în genere nu înseamnă mult, pentruca acest drept și așa este garantat cetățenilor egal

FOIȚA.

Esposițiunea națională.

IV.

Am menționat deja obiectele din sala D ce prezentă un interes istoric.

Totuși avînd ocașiunea, de a înfălni pe espunătorul lor, d. D. Butculescu, și a asculta interesantele d-sale esplicațiuni, revenim spre a pune pe public în pozițiune, de a aprefia însemnătatea științifică a acestei părți a esposițiunii.

În dulapul cu No. 44 vedem, după cum am mai spus-o, diferite vase și obiecte de pămînt, utensile de peatră, de aramă, de os și de căprioară, toate provenite din explorățiunile escutate de archeologul nostru, d. Butculescu, în curs de mai bine de țece ani, cu peselele d-sale proprii. Ele au fost găsite în măgurele Calonfirescu, Balaciu-Padureț, Zimbreasca, (Teleorman) și Popesci (în Vlașca). Aceste vase olării, obiecte de pămînt și utensile sînt clasate de d. Dimitrie Butculescu în epoca neis-

torisită a țerei, și nici cum în cea preistorică, după cum le-am clasat noi, împreună cu alți archeologi. Diferența, ce există, după d. Butculescu între aceste două epoce este, că în cea dîntăi a existat un cult și o ideografie, după cum chiar atestă obiectele găsite în aceste localități, pe cîta vreme epoca preistorică este o epocă necultă, în care cel puțin pînă acum nu s'a probat nici o cunoștință de grafism.

În stalgiul de sus al acestui dulap, se observă diferite forme de bardace, covoșele, cianace, borcane, tipșii din cele trei măguri de mai sus și o colecțiune de utensile de os, precum răcăitori pentru piei, sule de coarne de căprioară, dalte și mănere de coarne de cerb.

În al doilea stalgiu se află olăria din aceleși localități și o varietate de figurine de os și de pămînt. D. Dimitrie Butculescu dă acestor figurine numirea de idole și ele formează partea cea mai interesantă și caracteristică a epocii neistorisite.

După demonstrațiunile d-lui D. Butculescu aceste idole au o aseme-

nare prototipică cu cele descoperite de dr. Schlieman la Tyrente și Mycene în Grecia. Se știe că aceste din urmă reprezentă pe Hera, sau Io a Pelasgilor sau Isis, sora și socia lui Osiris al Egiptianilor. Din această configurațiune omogenă trage d-sea deducțiunea, că idolele descoperite în măgurele Calonfirescu, Balaciu, Zimbreasca și Popesci posedă esențialmente spiritul și atribuțiunile divinităților egiptiene. Această părere devine și mai verosimilă, dacă ne întoarcem privirile spre primele epoce ale istoriei Dacilor.

Sub regele Boerebiste Zamolxis (de origine dacă) aduse din Grecia și Egipt, unde trăise mai mult timp, cunoștința semnelor celeste, și prin investigațiunile lui căștiță favoarea acestui monarch, care li dete titlul de *Dikenaios* sau mare profet. El reformă cultul Dacilor li le inspiră neapărat credințele sale religioase, ce le învîtase în Egipt. După moartea lui Zamolxis, Dacii li și divinisară. Așa dar din omotipia idolșilor din Tyrente și Mycene (Grecia) și cei din măgurele Calonfirescu, Balaciu, Zimbreasca și Popesci (Ro-

mânia) trage d. Butculescu deducțiunea, că aceste divinități reprezentă o epocă dacică cu cultura egiptiană.

Cât despre armele de peatră și pămînt, utensiliile compuse din ea, din coarne de căprioară și de cerb, din aramă nativă, din peatră (serpentină și cuarț, etc.) precum și din fosile, sub formă de praștii, de toporase, rîcăitori, cuțitase, sule, bolduri, toate aceste trec în epoca neolitică însă nu preistorică, ci neistorisită a acestui popor, de oare ce în aprofundatele investigațiunile ale d-lui D. Butculescu nu s'a găsit nici un alt obiect de metal, afară de un topor de aramă nativă, și este de notorietate archeologică, că acest metal face parte din sus-citata epocă. În stalgiul de jos se observă nisele forme conice de pămînt ars, în vîrful cărora este practicată câte o gaură. Parte din aceste obiecte posedă pe fețele lor incisiuni ce denuncie, prin configurațiunea lor caracter grafice, care, pînă acum, nu s'au putut descifra, din cauza puținelor probe ce sînt.

Înainte de a trece mai departe

îndreptății ai statului într-o formulă generală. Ear dacă de altă parte prin aceasta s'ar înțelege, că fie care naționalitate, prin urmare ori ce fragment de popor, care și-a desvolat limba și moravurile în felul seu, are dreptul să pretindă dela stat deplină egalitate pentru cultivare și deplină egalitate cu celelalte limbi din organismul statului, o asemenea pretențiune e ară și nerealisabilă, pentru că noi avem de ce limbi de naționalitate, care stau pe o diferită treaptă de cultură, unele dintre aceste naționalități nici nu au o limbă scrisă și de vorbit încă numai puțini o vorbesc.

O astfel de interpretare nu ar mai pute fi luată în înțeles democratic al egalității îndreptății și al cultivării, ci ar corespunde la restabilirea egalității în sens comunitar, care ia dela unu aceste ce are și o altă. O limbă are proprietate intelectuală prin muncă și silințe de mii de ani, precând alta e atât de seracă încât nu are nici o literatură. Amândouă aceste limbi nu se pot pune într-o linie, fără de a comite o nedreptate contra celorlalte.

Dar, într'adevăr aceasta nu a trebuit a se înțelege astfel. De aceea naționalii însăși au propus la formularea cea nouă din anul 1867 încă o altă care dă: „Egala îndreptățire a limbilor usitate în țeară va fi recunoscută de stat pentru școală, oficiu și viața publică.”

Din această linie vedem apriat, că există o deosebire între limbile usitate în țeară și între limbile naționalităților. Dar și aici ne aflăm în fața unor interpretări problematice. Pentru că e o astfel de limbă usitată în țeară, dacă aici prin aceasta nu se înțelege limba ori și cărei naționalități într-o țeară? Se înțelege sub aceasta ora limba, care se vorbesc în țeara întregă sau în unele părți ale țerei sau limba aceea care s'a folosit mai înainte ca limba țerei în oficiu și în viața publică și are așa dîcînd o însemnătate istorică? Nu voui se decid în această privință, am auzit nu de mult asupra acestui punct diferite păreri dela juristi experimențați. Așa a declarat ministrul de justiție limba echiică de limbă usitată și de limbă țerei pentru Boemia și Moravia. Se pare că ne am pute închipui cazul ca o limbă usitată într'alt loc să nu fie usitată în țeara întregă.

Deci aceste expresiuni nu trebuie considerate togma ca sinonime. Și într'adevăr de es. în Tirol, cu toate că acolo limba italiană e una dintre limbile țerei, totuși nu se poate afirma, că ea e o limbă usitată în țeara întregă, și de altă parte judecătoria imperială a decis într'un cas, că în oarecare comune din Austria de jos e usitată limba echiică, precînd aceasta în Austria de jos de sigur că nu este limba țerei.

Se mai poate nase și o altă temere gravă din această alinee: în ce referență se fie valabilă egala îndreptățire; se considerăm adecă limbile usitate în țeară ca egal îndreptățite între sine în im-

periu întreg sau numai între marginile țerei, și cărași, între marginile țerei în tregi sau una limbă să fie îndreptățită în școală și în oficiu în acele părți ale țerei, unde o usită, în asemenea mesură, cum e altă limbă în alte părți ale țerei. Cea din urmă vedere se pare a fi justificată prin alinea 3, care vorbesc de naționalități ce nu trebuie silite să învețe o adona limbă a țerei pentru cultivarea lor: „În țările în care locuiesc mai multe naționalități, instituttele de instrucțiune publică trebuie întogmite astfel, ca fie-cărei dintre aceste naționalități să i se dea mijloacele necesare pentru cultivarea limbei sale fără de a fi silită să învețe o a doua limbă a țerei;” de vom escuta această dispozițiune, aplicarea a două sau a mai multor limbi ale țerei în țeara întregă într'adevăr va fi atât de greu încît egala îndreptățire a limbilor în țeara întregă ar fi aproape neesecutabilă. Cum voui dv. să puneți la cale egala îndreptățire în țeara întregă, dacă i închideți naționalității posibilitatea de a înveța a doua limbă a țerei?

După cum cred eu s'ar mai pute aduce, fără a silii sunetul verbal al legii, un șir de temeri, care ar justifica părerea mea, că clarificarea acestor concepte e necesară, și pentru aceasta eu nu pot împărtași părerea ministrului, că o codificare ar fi aici de prisos. Togma motivul adus de deput. Lienbacher contra codificării mi se pare a fi plausibil pentru o astfel de codificare. Numitul deputat dă: „Dacă o nouă lege fundamentală de stat vioiesce a stabili instituțiuni nouă, positive și dacă ea a pronunțat numai principiul pentru aceste instituțiuni, firesc că în asemenea cas mai lipsesc o lege specială, care cuprinde formularea concretă a acestui principiu.”

Dacă mi-a succes a arăta, câte interpretări admit dispozițiunile acestui drept fundamental și cât de necesară e o codificare klmurită, urmează de sine, că o lege de limbă voină a defini ce trebuie a se înțelege sub limba unei țeri sau sub limba unei naționalități, va trebui să stabilească înainte de toate conceptul cel mai înalt, adecă conceptul limbei de stat. Prin aceasta nu se schimbă nici sensul nici sunetul literal al dreptului fundamental, care a putut numai să largescă o drepturile naționalităților și a limbilor usitate în țeară față de restringerile de până acum, dar nu a alterat dispozițiunile despre limba statului, căci aceste există și nu au fost teresic odată.

Din contră e învederat, că dând naționalităților libertate individuală perfectă, pentru ași desvolta limba, o limbă de stat în ultima analiză e o precondițiune necesară togma pentru numărul cel mare al limbilor usitate în diferite țeri, pentru că altfel administrațiunea statului ar fi o imposibilitate.

Mă provoc și la acest loc la cuvintele unui bărbat (dep. Lienbacher), a căru obiectivitate în această chestiune nu va fi contestată în partea dreaptă a casei: „Eu însumi recunosc, că în fie care stat, unde există limbi diverse, trebuie să fie una limbă de înțelegere pentru toți. Prin urmare e sigur, că limba statului, dacă nu ar exista încă, ar trebui introdusă, togma pentru a regula dispozițiunile generale ale dreptului fundamental. Eu cred că nimenea, dacă nu caută cumva certe naționale, nu va ignora necesitatea unei limbi de stat într-o țeară locuită de diverse naționalități. Mai trebuie oare să arăt, că nu există nici un stat mare, care să nu și fi validat limba sa în imperiul întreg, ba și constituțiunea liberală a Belgiului și a asigurat dreptul de a decide care să fie limba administrațiunii, și Ungaria abia a ajuns la independență și îndată s'a declarat limba sa de limba statului.”

Dv. și guvernul, pentru a paralisa propunerea, mi veți opune poate aceleși argumente dîcîndu-mi: „Dacă limba germană există deja ca limba statului și se presupune în mod tăcut în art. XIX, apoi nu mai avem nici un motiv pentru a o întemeia sau defini de nou.” O astfel de lege aduce și pentru partidă paguba ulterioară, că concesiunile pe cale administrativă devin imposibile, și naționalii vîgînduse restrinși în pretenșiunile lor, nu vor mai avè interes a urma unei conduceri reacționare. Dv. ași pute face aceasta și prin votare ne ași lungi cu dorințele noastre juste din casă — dar prin aceasta propunerea numai se amînă pentru a reveni de nou, poate într'altă formă. De veți mutila propunerea mea prin crearea unei legi, care fiind în contrast diametral cu propunerea, va spori stările caotice de ași, fiindcă nu se observă limba germană, pentru aceasta ve fac responsabili pe dv.

Noi Germanii, cu toate că sîntem naționalitatea cea mai numeroasă, fiind împărțiti în diverse țeri, ne vom afla în multe provincii în raportul unei minorități asuprite, cu mai puține drepturi decăt grupele naționale compacte. Vom trebui să esperiăm, că libertățile și drepturile, ce vi le am conces bucuoro, vor fi folosite ca armă contra noastră, pentru a ne stirbi drepturile acurite din vechime,

Avem oare deja acum temei pentru astfel de temeri? Nu vedem, cum toate națiunile, care se bucură de scutirea și cultivarea limbei lor numai în Austria, se folosesc de ori ce ocaziune, pentru a ne respinge pe noi? Nu vedem că limba germană, cu toate că ori ce om cultivat e siliat a se folosi de dînsa, este proscrisă din Ungaria și că în unele jurnale se predică o goană formală a Germanilor? Se vè mai fac istoricii teatrelor din Pesta și Lemberg, se vè mai descriu pozițiunea Germanilor în Praga după foile boeme, sau nu am auzit că un Slav din sud a silit pe un ministru, care e

Maghiar, în delegațiunea austriacă, să dovedească necesitatea limbei germane ca mediu de înțelegere?

Ași pute produce o literatură întregă în această materie, dar nu voui să fac împuțări conașionalilor mei germani „din Linz”, nu voui să scot un fîpet de durere, căta vreme mai avem puterea de a ne apăra drepturile.

Din acest motiv nici nu am govîti la adresa acestor provocare ministeriului actual, pentru că mai am încă convingerea, că în Austria nu va exista nici un guvern, care să aibă pofta erostratică de a se periclită pe sine și imperiul prin aceea că se demite a despoia statul de unul dintre cele mai cardinale drepturi ale sale — luând statului aceea ce este a statului.

Contele Hohenwarth espune pe scurt punctul de vedere al dreptei în această chestiune. El dîce, că această propunere trebuie respinsă la prima cetire, pentru că o discușiune asupra acestui punct mai ales în momentul de față nu va avè nici un rezultat salutar și practic. Această chestiune se poate rezolvi numai prin conlucarea comună a tuturor partidelor, (Aplause în dreapta), dar la o asemenea conlucare nu putem conta în momentul de față. Împunerea ce se face dreptei, că ar voi să sugrume cuvîntul contrarilor, nu va fi ratificată din partea poporului, ba poporul va fi recunoscut, dacă mai înainte se vor deslega întrebările economice, dela care el va avè un folos. Dar admiterea și motivarea propunerii lui Wurbrand au trebuit se convingă partidă dreaptă, că minoritatea atribute acestei debateri o valoare extraordinară și crede că e un recuzit al curtosiei parlamentare ca propunerea să se transpună unei comisiuni. Din acest motiv și dreapta se învoiesce și va vota pentru transpunerea propunerii la o comisiune. Oratorul însè se roagă ca se nu se consume timpul prin discursuri lungi și se nu se provance nici o dezbateră asupra cutezatelor teorii ce le-a desvolat Wurbrand.

Propunerea lui Wurbrand s'a transpus unei comisiuni de 24 membri.

Afacerea stindardului din Agria.

În comisiunea petiționară a dieței unguresci s'a pertractat cunoscuta afacere cu stindardul din Agria. Cetatea Agria a înaintat la 3 Octomvre o petițiune cătră dietă, în care cere satisfăcțiune pentru insultarea stindardului național și statorirea de pedepse aspre pentru asemenea casuri în viitor, ear la 4 Noemvre numita cetate a subfernut altă petițiune, prin care cere o nouă comisiune de cercetare, care să fie compusă din civili și militari, și crearea unei legi speciale pentru scutul emblemelor naționale. Comitatul Somogy a cerut prin o petițiune tot în această afacere, ca asemenea delictes să se pedepsească

în descrierea salei D, semnalăm colecțiunea de medalii espusă tot de d. Butculescu, care asemenea prezentă un interes istoric, de vreme ce fie-care din aceste medalii este bătută cu ocaziunea unui eveniment oare-care.

Ne întorcem earăși în lumea noastră, în lumea de astăzi și privim cele-lalte obiecte espuse în sala D, găsîm constume naționale, marame de borangic, velințe, olărie românească din mai multe județe ale țerii, întrebunțate pentru a împodobi această sală.

Mărturisim cu plăcere, că din punctul de vedere al impresiunii, ce produce ornamentarea sălei D, ea nu lasă nimic de dorit. Cei ce pretind, că țesăturile noastre naționale, țesăturile lucrate de țerance, n'ar face o frumoasă figură într'un salon n'au de cât să viziteze sala D a expozițiunii „Concordia”, spre a se convinge de contrariu.

Idea decorațiunii acestei sale a fost proprie a d-lui D. Butculescu și chiar esecutată de d-lui, ca un simplu lucrător, de aceea, comitetul a și con-

venit a o boteza pentru întimitate cu numirea de camera lui Butculescu.

Ea ese cu totul din modul de arangiere al celor-lalte sale ale Expozițiunii. Decorul ce s'a dat salei D este cu atât mai mult original, cu cât diferitele districte ale țerii își dau mână de unire prin velințele, scoarțele, betele, maramele, velințele, stergarele și olăria lor multicoloră particulare; toate aceste țesături aplicate pe tavan îi dau aspectul unei turle bisantine cu ornamentațiune originală de străchini, cianace și urcioare din diferite districte, cu bete, care îmbrățșează ondulațiunile boltei, cu cîngători lucrate cu fluturi și mărgele de diverse colori, care atrag dîlic atențiunea publicului neobicinuită a vedè un tavan atât de capricios și de călduros la privire. Velințele și scoarțele, care formează bolta, aparțin districtelor următoare: Ilvov, Argeșu, Vlașca Rîmniceu-Sărat, Prahova, Ialomița, Dolju, Teleormau și Muscel. Olăria asemenea reprezentă următoarele districte: Ilvov, Prahova, Muscel, Romanași, Dolju, Argeș.

În arangierea obiectelor din această

sală pare, că espunătorul a urmărit tocmai ideea de a dovedi, că frumoase sînt ornamentările cu stofe românesce, când mai cu seamă sînt cu gust arangiate, și cu bucurie constatăm că a reșit.

Cele două ferestre împodobite cu țesături românesce, în loc de perdele și de celelalte ornamentațiuni, ce se obicinesc, produc o impresiune plăcută, pe care nu fac de cât să o mărească scaunele și fotoliile sculptate cu artă și îmbrăcate tot cu stofe românesce.

Dacă, precum în această sală e o colecțiune de velințe, ar fi fost la expozițiune și o altă colecțiune completă de îmbrăcăminte țerancească pentru femei și bărbați, secțiunea specială, ce s'ar fi putut forma cu ele ar fi oferit cel mai mare interes. Sîntem siguri, că ceea ce nu s'a putut face anul acesta, se va face la cea dintăiu expozițiune, ce va urma.

Dar să urmăim inspecțiunea începută.

În dulapul cu medaliele, pe care l menționăram, găsîm mai multe

mustre de chihlibar din țeara, o țigaretă de chihlibar, pe care se află miniatura staturii lui Michaiu-Viteazul, lucrată cu multă artă de d. Mache Tanăsescu, o tabacheră de argint în filigrană, lucrată de un Român din Macedonia, și mai multe iconițe sculptate în lemn, lucruri mici, care însă merită atențiunea ca lucrări nu numai de răbdare, ci și de un ales gust artistic.

Mai departe, întîmpinăm câte-va mustre de argintărie lucrată în țeară pentru usul bisericii și frumoase mustre de cercei și alte ornamente feminine, aceste din urmă eșite de atelierele d-lui Carapati.

Un orologiu de busnariu, cel dintăiu lucrat în țeară de d. G. Ionescu și mai multe bucăți de orologiu; o machină făcut de d. Z. R. Niculescu cu scopul de a fiica orologiu în timpul reparațiunii și a sfîrșit stereometrul (instrument pentru măsurarea volumului corpurilor) inventat de d-nul Pușcariu și cunoscut deja cetitorilor nostri, ocupă singură o mesciară.

D. Z. Niculescu a depus și un prospect în care anunță, că a desco-

ca crime de lesa-Majestate. Afară de aceste au mai încurs 21 petițiuni din diverse comitate, cari spriginesc rugarea comitatului Somogy.

După deschiderea dezbaterii ministrul president Tisza ia cuvântul pentru a constata pe baza actelor, că nu a existat faptul vătămării cu intențiune a stindardului național. Cercetarea ne a dat dovada, că o incușițiune nouă nu e justificată, deasemenea nu este de lipsă ca să creăm o lege specială pentru scutul emblemelor naționale. Guvernul are deplină conștiința de datorința sa în această afacere. Ear dacă comisiunea va îndruma pe guvern să controleze cu deambruntul, dacă se vatemă sau nu stindardul național, dacă se desfășură pretindința la locul unde se recere să fie desfășurat și dacă abaterile în această privință se pedepesc cu asprime sau nu, contra unei asemenea îndrumări guvernul n'are de a face nici o excepțiune.

Consiliariul ministerial Jekel-falussy constată starea lucrului după acte, din cari se vede, că Seeman când a îndepărtat din ordin stindardul nu a avut nici cea mai mică intențiune de a vătămă emblema națională, după cum constată și verdictul tribunalului de onoare.

Bl. Orban și Al. Bodogh se provocă la senzațiunea cea mare ce a produs această afacere în țeara întregă, și accentuă, că pentru linișirea inimilor întăritate e de lipsă să se introducă o cercetare nouă și anumit din partea unei comisiuni miste.

Ministrul president Tisza arată, că comisiunile miste se institue de regulă numai în cazul, când se întemplantă un conflict între militari și civili. Casul de față însă nu e de natura aceasta.

Markhot dorește ca în toate casurile de natura celui de față, prin cari se vatemă simțemintele patriotice, să se institue comisiuni miste. În cazul concret de față să se enunțe, dacă în viitor în asemenea casuri vor funcționa asemenea comisiuni.

Referentul Vécsey face propunerea următoare: Din acte omisiunea s'a convins, că în cazul concret de față nu s'a întemplant o comisiune sau neglijență care se reclame o cercetare nouă.

Legile existente sânt destul de lămurite în dispozițiunile lor despre scutirea culoarelor naționale, a stindardului și a emblemelor țerei, dar cu toate aceste comisiunea crede, că nu e de prisos să se creeze cât mai curând codul penal special pentru armată, care n'i s'a pus în perspectivă prin § 5 art. de lege V. 1878, și să se provadă intrându-se toate casurile de vătămarea emblemelor de stat. Deci comisiunea formulează următoarea propunere:

perit o machină pentru orologiu, care afară de arătarea oarelor, servește și a stinge lampa la ori ce oară dată și ca desteptător. Machina aceasta nu e însă espusă.

Ne aflăm apoi în fața celei dintâiu ferestre împodobite cu țesături românesce și subț care se găsece espuse produsele monetăriei statului. Aci vedem lamele de metal, din care se taie rondocele, ce au să devie monede, diferitele transformări, ce încearcă fețele lor până să fie tipărite și apoi mai multe bucați de 5 fr. în argint.

Produsele atelierului de timbre ocupă un întreg părete; sânt mustre de tot felul de timbre.

Cu aceste am sfârșit schițarea salei D.

Ne rămâne a mai vorbi, spre a completa darea-ne de seamă, despre produsele espuse anece și în curte. Aceste vor fi obiectul unor articole viitoare.

„Camera asteaptă de la guvern, ca prescriese despre respectarea corolorilor naționale, a emblemelor și a stindardului să se execute în toate direcțiunile și vătămătorii să fie trași la răspundere, dar să se substeacă cât se va potē mai curând și codul penal militar.

Kubinyi primesce această propunere cu atât mai vortos cu cât introducerea de nou a cercetării ar pute se întârte mai tare inimile și se inasprească agitațiunea.

Propunerea referentului s'a primit și cu aceste ședința s'a terminat.

Dezbaterea cestiunei Evreilor în parlamentul prusian.

(Urmare)

Richter constata, că centrul s'a mulțamit mai bine cu discursul lui Windthorst. Bănuelile generale ale lui Bacham a fost combătute mai bine de cătră fapte, că la șarlatania cu aceji au luat parte mai mulți creștini, chiar și din cercurile cele mai înalte, și că Evreul Lasker a rupt masca acestei șarlatanii. Conservatorii găsesc, că interpelarea nu este oportună, fiindcă chiar prin interpelare au fost împinși dela ofensivă la defensivă. S'a vorbit atât de mult de statul creștin în cât în ceea ce'l privește pe densul, trebuie să amintească tratările baronului de Vinke, în camera comună, cari ajunseră la rezultatul, că statul creștin este un *Nimic*, de oare-ce statul n'are scopul de a realiza pretensiile moralei creștinesce, precum nici conglomerarea diferiților indiviđi nu poate avē acest caracter. Amalgamarea religiunii și statului face, ca contrastele să crească tot mai mult. Națiunea în fine este împărțită.

El nu scie ce curajiu trebuie să aibă cine-va pentru a conduce mișcarea socială-creștină. Și pe de o parte și pe de alta sânt oameni, cari permit Evreilor aceasta. Berlinesul Mob n'a vătut lucrul cu ochi așa de răi și s'a amuzat asupra lui. Se cere mai mult curajiu pentru ca în calitate de preot să aperi păreri liberale contra persecuțiunii acelei elici ortodoxe, mici dar puternice; social-democrații, cari sânt alungați pretutindeni, nu sânt așa de periculoși ca socialo-creștinii. În dezbaterile lor nu se află nimic despre ajutorul reciproc, ajutorul cătră aproapele nostru. Acolo se cere totul dela stat. Nici o mișcare nu e mai antimonarhistă, și liberalii și conservatorii ar trebui să lucreze împreună ca pretențiile față cu statul să nu câștige teren.

Oratorul descrie, în mijlocul unei vii ilarități, adunările creștinilor-socialiști. Urmarea a fost, că social-democrații au ajuns în astfel de rătăcire, în cât am fost siliți să vedem atentate. Oratorul aduce aminte, că mulțimea pasionată nu se va opri la preot; el se bucură de rezultatul interpelării și speră că mișcarea anti-semitică, care în adevăr nu este pentru gloria țerei, va căde.

Stöcker combate aserțiunea, că mișcarea a fost împinsă dela ofensivă la defensivă; și dacă mișcarea anti-semitică va mișcarea în Berlin partida progresistă densul s'ar bucura mult. El simte întreaga răspundere dar tot odată scie, că va avē succesori. El nu dorește decât pacea, căci până acum creștinii au fost persecutați ca o feară sēlbatică. El dorește ca să se facă cât mai curând o pace, care se condiționeze respect și recunoștiința reciprocă. Ceea ce s'a desbătut în adunările conduse de densul a fost și este în mare parte rēu raportat de presa mincinoasă a Evreilor. La nici o partidă politică nu s'au ținut adunările o așa linice ca la densul. Pași lui au fost îndreptați contra democrației sociale, pentru densul cestia evreiască nu este o cestiē de rasă, de religie sau de stat, ci o cestiune social economică. Mișcarea nu s'a născut din invidie. Nu averea Evreilor, ci modul cum o câștigă a provocat amarăciunea. O societate, care se compune din 79—80 la sută creștini, poate pretinde să fie domnită de un monarch creștin și guvernată de legi în sensul creștin.

Astfel își representă densul statul creștin. El refuză de a urī evreismul. El e evreo-fil. Din principii social-democratice

n'a pășit numai contra steismului și resturnării ci și contra sēraciei. Strigătul ajutor este intern și estera și dacă voiesce să dea ajutor, pentru el ca preot nu este de mirat. Activitatea sa mai fântău este îndreptată contra nerespectării ordinei statului, contra necredinței. Atitudinea sa nu merită impunerea, că creștinismul îi servece de scut, că el are vre-un scop oare. El a fost silit să pășească în cestia evreiască prin presa Evreilor și prin atitudinea lui Straszmann. Oratorul constată înainte de toate, că atitudinea fără măsură a presei a iritat mai mult pe profiunea ortodoxă. El, ce e drept, a tratat pe Evrei în mod neobișnuit, dar nici decum nu voiesce să le ia ceva din drepturi. Dacă însă mintea sântoasă a poporului e menită a pune capăt reletor, cum se poate face aceasta fără a apela la popor? El s'a adresat poporului și de aceea a avut succes. Mai înainte mișcarea a fost inabuzită, de când însă a căcut Straszmann în Berlin, în câteva districte furtuna a isbucnit. Petiția n'are de scop restrângerea drepturilor Evreilor, nici nu pretinde depărtarea lor din diferitele oficiuri ale magistraturii, ci numai din posturile cu autoritate însemnată, în cari ar trebui să fie oameni cari stau în armonie cu colectivitatea.

Toate celelalte pretențiuni ale petițiunei încă sânt pe deplin fndate. Stöcker deduce ura contra Evreilor din tendența lor de a prevala; pentru aceasta literatura oferă nenumerate probe. Oratorul se întoarce apoi la declarațiunea contra mișcării anti-semitice. Între cei ce au subscris o sânt mulți cari au escelat ca fondatori. (Strigăte: Nu'i adevărat! Numesc-o nume!) Mica minoritate se fie tratată cu bunătate și considerațiune, ea însă se nu pretindă, ca majoritatea să se orienteze după densa.

Löwe (Berlin) give, că densul ca Evreu, după declararea guvernului a socotit, că nu e necesar să vorbească în această cestiune. Dar pentru că a vorbit Stöcker, el e nevoit a rectifica mai multe neadevăruri. Stöcker a vorbit mari neadevăruri, dar și declarațiunile lui ca deputat sânt contrare cu atitudinea sa în adunări afară de parlament. De unde vin retele, de cari sânt acusați Evreii, aceasta o arată istoria. Adunările creștino-sociale nu au fost disolvate de poliție, pentru că Stöcker după discursurile aprinse disolva singur și imediat adunările. Nu se combate numai presa și bursa evreiască, dar Stöcker atacă și industria evreiască. El protestează, că Stöcker vorbece în numele națiunei; națiunea germană n'are nimic comun cu aspirațiunile lui. Interpelarea și respunsul clar al guvernului a lămurit cestia. Poporul german va scī acum, cari sânt amici și cari sânt inimiți culturale sale.

Nici un membru al camerei, Evreu, nu va mai avē necesitate, ca să vorbească.

Varietăți.

* (Emisari militari). În numarul antepenultim al „Tel. Rom.“ amintind și noi după „P. Ll.“, că emisari români ar umbla să câștige pentru armata românească ofiđeri din armata austro-ung. am ăis: „Vorbă se fie!“ Pentru aceasta am declarat, că toată faima aceasta este o faimă goală. Acuma vine domnul Eugen Voinescu, consulul general român și confirmă în „P. Ll.“ presupunerea noastră prin următoarele: „Stimate dile redactor! Am onoare, a vē face cunoscut, că faima publicată decurând prin onorata foaie a Dvoastre, cât și prin alte mai multe din capitală, că aici sânt agenți de ai guvernului român cu mandatul, a câștiga pentru serviciul militar românesc foști ofiđeri din armata austro-ung., este cu totul neintemeiată. Legile românesce sânt cu totul contra unei asemenea procederi. Rugându-vă deci dile redactor, ca să binevoiți a primi această îndreptare în foaia Dvoastre stimată rămân Cu totă stima.

Budapesta 4 Demvre 1880.

Eugen Voinescu
consul general român.

* (Societatea academică) „România-Jună“, carea cu anul acesta intră într'al doilea deceniu al existenței sale, în ședința sa din 27 Noemv. 1880 și-a ales noul comitet pentru anul XI administrativ în modul următoriu: stud. philos. Basiliu Damian, president; stud. techn. Dimitriu Brătianu, vice-president; stud. techn. Emilian Popoviciu, secret. al coresp. ger.; stud. juris. Dimitriu S. Stefan, secret. al coresp. rom.; stud. philos. Dionis. Făgărășan, cassier; stud. philos. S. Halită, controlor; stud. juris. Mateiu Voilean, bibliotecar. O comisie literară constatătoare din: Dimitriu Onciul, cand. philos.; Eusebiu Simionovici-Venti, stud. jur.; Ioan C. Panțu, stud. philos.; Ciril Vulcan, stud. jur.; Teodor Bota, stud. med. O comisie de reisie constatătoare din: Steriu N. Ciuren, drand med.; C. Radulescu, stud. med.; Emiliu Codru-Drăgușan, stud. med.

* (Baronie). „W. Ztg.“ publică că ministrul și consiliariul intim c. r. Dr. Florian Zemialkowski, fiind cavaler al ordinului coroana de fer classa primă, fu promovat la rangul de baron.

* (Academia orientală) din Viena este cercetată în anul acesta de un număr mai mare de elevi interni și externi ca de altă dată. Lumea comercială dă un contingent însemnat de elevi externi. Semn că relațiunile comerciale ale Austriei cu Orientul se sporesc din an în an.

* (Obandă de falsificatori de bani) s'a descoperit în dille trecute. De o vreme incoace au cerulat prin piața Sibiului o mulțime de note de cinciari falși. Di de și filiala bancii naționale de aici respingea câte 2—3 note de 5 fl. false. Acum lucrul s'a descoperit. Juristul absolut Wilhelm Sándor din Ogra Sibiului fu prevenit în joc de cătră un cinciari falși. O comisiune a tribunalului reg. din Sibiu condusă de asesorul Zweier se duse la Ogra și făcu o cercetare în locuința lui W. Sandor, precând acesta se afla în Sibiu. Tribunalul din Sibiu înscință la moment pe procurorul reg. din Alba-Iulia adaugând, că locul, unde se produc aceste falsificate, casa lui Deak Endre din Vinții de jos, este subminat cu dinamit.

Procurorul r. din Alba-Iulia convocă pe cale telegrafică pe toți gendarmii din cerc. Sub conducerea locotenentului superior a gendarmeriei 28 gendarmi pleacă la Vinții de jos (Alvincz), din partea tribunalului a mers judele Basiota, notariul Schieszl și procurorul Henter. În 4 Decemvre noaptea pe la 11 oare ei sosiră în Vinți și impresurară casa lui Deak Endre. Era o tăcere adăncă, când judele Basiota se străcură cu curajiu până la grădele pentru a face recunoascere. La un semn unii gendarmi îi urmară. Locnitorii scuiră acum, că în curte se află gendarmi, și se inuciară.

Deak într'aceea incepu se arunce bancnotele false și alte instrumente în foc, precând nevasta sa trăgea dintr'un revolver prin diverse feresti asupra atacătorilor.

Un glonț atinse vromtēntul unui gendarm, precând alt glonț trecu vromtēnd preste capul notariului Schieszl. Când cordonul impresură strins casa, Deak fu provocat să se predea, după aceasta falsificătorul fu amenințat, că de nu se va preda i se va aprinde casa și se predele. Densul fu arestat și legat împreună cu soția sa. Bancnotele false erau arse, dar s'au aflat multe mașine și matrice. Casa întregă era întemgătită ca o fabrică de bancnote, laboratoriu principal se afla în pivniță. Deak Endre era cunoscut ca fotograf și mechanic în Vinți, avea mulți bani. Acest falsificator este identic cu individul, care fusese arestat de vre o căți-va ani în

România pentru falsificarea a 200,000 fl. și fugise din prinoarea dela S. Set. Georg. Despre femeia sa nu se scie nimic mai de aproape.

Falsificatorii de bani se vor transfera la Murăș-Oșorhei, acolo se vor trimite și aparatele și uneltele, care s'au trimis din eroare din Vinți la Sibiu.

* (Foc.) În Vinerea trecută au ars în Cisanădie 5 șuri. Focul fiind mare și nutrit de vânt ar fi pustiit satul întreg, dacă pompierii din Cisanădie ajutoarea de cei din Sibiu n'ar fi sărit cu deasupra într'ajutor.

* (Din Făgăraș) se face cunoscut, că acolo epidemia de vărsat nu există.

* (Vezekenyi) Ioan, consilierul de secțiune, despre care vorbisem după N. Pester „Journal“, că ar fi suspendat din oficiu, după cum îndreaptă acum tot „N. P. J.“ nu este nici suspendat din oficiu nice tras în cercetare disciplinară, ceace prin aceasta se îndreaptă și din partea noastră.

* (Defraudatiunea nouă). Contabilul dela societatea acționară de anticipațiuni din Budapesta, Leopold Wehly, a defraudat din averea acestei societăți suma însumată de 10,000 fl., ear' dela o persoană privată suma de 8,000 fl. Din cercetările poliției din Viena s'a constatat, că defraudatul a adresat fratelui seu din Viena — un om de un caracter nepăt — o scrisoare, în care și mărturisese crima, și intențiunea de sinucidere. În moment defraudantul nu este încă eruat.

* (Guvernul francez) a conclud închiderea caselor sociale ale lucrătorilor catolici.

În Onteniente (Valencia) trăiesce de present o femeie de 64 ani, carea s'a măritat cu 22 ani și a avut 11 copii. Copilul cel dintâiu a avut 3, al 2-lea 12, al 3-lea 3, al 4-lea 4, al 5-lea și 11-lea câte 8, al 7-lea 5, al 10-lea și 11-lea câte 4, pre când al 8-lea și al 9-lea n'au avut copii. Așa buna are în giurul său 66 de nepoți. Unii dintre aceștia încă sânt căsătoriți și bētrāna se bucură și din partea acestora de 81 strānepoți, dintre cari 3 asemenea sânt deja căsătoriți. Suma totală a copiilor, nepoților și strānepoților se urcă așa dară la 158. Bētrāna, carea încă e foarte sănătoasă, cu mîntea întreagă, poate fi norocoasă, a mai vedē încă un număr frumos și de strā-strānepoți.

* (Telefon cătră Telefon). De present curge în London un proces, care este de mare interes. Magistrul postal general a părăt adecă compania de telefoane pentru conturbarea de privilegii. Statul de vre-o 10 ani camperase dela mai multe societăți telegrafice și primise după aceea dela parlament dreptul exclusiv, a împreuna prin electricitate o localitate cu cealaltă. Vine acum magistrul postal general și țice, că societățile de telefoane, de vreme ce și ele întrebuințează pentru scopurile lor, electricitatea și drotul, se plătească poștei o sumă anumită. Societățile de telefoane însă declară, că principii lor e cu totul diferit de principii telegrafelor electrice.

* (E ar n a) și-a serbat intrarea sa în Sibiu și giur cu o flușturală de Sămbăta seara și de Luni. Zăpada e mare, trece preste genunchi, la vrăbii.

Posta din urmă.

Cetiv „Timpul“ de eri. „Agenția Havas“ a rectificat scirea ce ne o dedese în privința ședinței întâia a comisiei dunărene; această rectificare confirmă scirea dată de „Indépendance roumaine“. Comisia a hotărât

în unanimitate, după propunerea delegatului austriac, să elaboreze un nou proiect. Ședința de astăzi Marți și următoarele vor avē o mare însemnatate, de oare-ce vor desvelui de mai nainte veredile deosebitelor guverne în cestiunea dunăreană. Guvernele respective vor trebui, până să se înceapă dezbaterea asupra noului proiect, să l' examineze. Această examinare prealabilă va necesita o întâziare.

Bursa de Viena și Pesta din 7 Decembrie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	119.45	109.55
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	81.90	82.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	99.25	94.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	86.—	86.—
Impunțiunile drumurilor de fer ung.	125.50	125.50
Obligațiuni ung. de rescumpărare pământului	97.50	97.75
Obligațiuni ung. en clausulă de sorție	97.—	96.—
Obligațiuni urbariale temeșane	95.25	95.25
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorție	95.—	94.75
Obligațiuni urbariale transilvane	95.50	95.25
Obligațiuni urbariale croato-slavo-voivode	96.50	—
Obligațiuni ung. de rescumpărare dăcelui de vin	95.—	95.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	72.70	72.40
Datorie de stat în argint	73.50	73.70
Renta de aur austriacă	87.05	87.05
Sorți de stat dela 1860	131.25	131.75
Acețiuni de bancă austro-ung.	828.—	826.—
Acețiuni de credit aust.	287.40	287.80
Acețiuni de bancă de credit ung.	275.—	261.75
Sorți ungurești cu premii	110.50	110.70
Sorți de regularea Tisei	107.40	107.40
Argent	—	—
Galbin	—	—
Napoleon	5.57	5.55
100 marce nemțese	9.37	9.37
London (pe polița de trei luni)	58.—	58.05
London (pe polița de trei luni)	117.60	117.65

Economico.

Budapesta, 4 Dec. n. Timpul din zilele dintâiu ale săptămănei trecute a fost neguros și rece. Cătră sfârșitul săptămănei temperatura s'a muiat, s'a înorăt ceriul din ții în ții încat acum așteptăm totuși earna cu zăpadă și toate semnele întăresce dicala: „Că earna n'o mănăcă lupul.“ Timpul de altmîntrelea n'a stricat nimica, deși recala de peste noapte a fost cam petrușătoare și seacă, încat pe urmă cugetau oamenii, că va fi stricat cu deosebire sēmăntărilor, cari stānd pe câmpuri desvășite, nu sânt dedate a fi pe vremea aceasta fără acoperemântul obișnuit de zăpadă. Temerea generală, că ținend timpul îmburat mai mult, cu siguranța vor pătimi rēu sēmăntărilor, se perde acum tot mai tare, pentrucă semnele prezente de timp ne prorocesc zăpadă cât de curend. Riurile încă nu sânt înghețate cât se nu poată comunica năile pe ele. Comuicațiunea nice pe uscat încă nu ste împedecată. Negoațele cu toate articolele și-au continuat cursul din rēndul trecut, cereale au fost multe în piațe dară nu mai scumpe ca mai înainte. Așa notăm în special:

Grăul 50,000 m. m. a trecut cu fl. 10.60—12.09; Sēcara 4000 m. m. cu fl. 9.80—10.20; orzul la 10,000 m. m. cu fl. 7.50—8.30; ovēsul la 4000 m. m. cu fl. 6.—6.30; cearcurul la 20,000 m. m. cu fl. 5.80—7.90; făina a trecut de tot slab; păstăioasele ceva mai bine și adecă: linte cu fl. 12; mazerea cu fl. 12.50; fasolea cu fl. 8—9; malaiul cu fl. 6.—6.35; sēmăntă de cânepă cu fl. 7.—8.25 (toate per 100 chilogram); lănila cu fl. 2.—3.20 per chilogram; spirital en gros cu fl. 32; en detail cu fl. 33—34.50 per 10,000 litre %;

Porcii peste 69,000 n'au cam fost cūtați. Din Ungaria de jos au fost peste 4000, din România la vre o 1000 și din Ardeal abia vre o 200 capete; unsoarea de porc a trecut cu fl. 65—69; slānina cu fl. 53; sēul cu fl. 47—48; cartofii cu fl. 2.20—2.30;

Peile de bou, cu fl. 108—112; de vacă, cu fl. 104—108; de oaie cu fl. 13.5—1.55; de vițel cu fl. 2.10—2.30; de miel cu fl. 105—115 (toate per 102 dārab); de cal cu fl. 9.10—10.50 pārecha.

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny.

Licitățiuni: în 9 Febr. și 12 Martie imob. lui Isarie Mușă în Cărța; în 19 Febr. și 23 Martie imob. lui Samoilă a lui George Popa Codria în Dragus (judec. cerc. Făgăraș); în 30 Dec. 1880 și 3 Febr. 1881 imob. lui Ioan Suci în Șalumberc (judec. cerc. Sighișoara); în 21 Dec. imob. lui Francisc Katai și soți în Chinda (trib. M. Oșorhei); în 27 Dec. 1880 și 27 Ian. 1881 imob. remasului după Toma Gall în Buticinea (judc. cerc. Huedin); în 22 Dec. 1880 și 22 Ian. 1881 imob. lui Nicolau Sunanyi în Bogata; în 24 Dec. 1880 și 24 Ian. 1881 imob. tot acestuia în Cristolț mare; apoi în 27 Dec. 1880 și 27 Ian. 1881 imob. tot acestuia în Cālna (trib. Dej); în 11 Dec. imob. lui Lazar Schwartz în Șeul mare (trib. Bistrița); în 16 Febr. și 19 Martie 1881 imob. Mariei Rinea Herszenyi (judecătoria cercuală Făgăraș); în 15 Decemvre imobilele moștenitorilor după Stefan Balint în Horlăpel (judec. cerc. Huedin); în 3 Ian. și 3 Febr. imob. lui Precup Frățilă în Bungart (trib. Sibiu); în 11 Dec. imob. lui Ioan Stender în Zepliny (judec. cerc. Teaca); în 14 Dec. 1880 și 14 Ian. 1881 imob. lui Isosif Bartha în Michălesci (trib. Turda); în 10 Ian. și 15 Febr. imob. lui Ioan Băcrian în Herepea și cele după Ieva Feye în Căzănesci, Alvața, Băsbărești și Tērnava (judec. cerc. Raia de Criș).

Nr. 216,

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala conf. română gr. or. din Saschiz, protopresbiteratul Sighișoarei se escrie concurs până la 15 Decemvre a. c. st. v. cu un salariu anual de 80 fl. v. a. cuartir gratuit și lemne de ajuns.

Se observă inse, că dacă petentul va fi provēdūt cu documtele recerute de legepentru a ocupa și postul de capelan în prememorata parochie, lūngă neputinciosul paroch Georgiu Șoneriu încuviințat aceasta instituire de capelan prin ordinațiunea Prea Veneratului Cosistoriu archidieceșan dto 23 Octomvre Nr. 2892 B. 1879 se va bucura și de următoarele:

1. 8 jugere pământ din Porțiunea canonică, din cari 6 folosibile în tot anul;
2. 50 ferdele mēșura vechie de cuceruz sfărmit sau grău;
3. Dela 40 familii neorustice câte 2 țile de lucru sau câte 40 cr. v. a. sau apoi 2. ferdele cuceruz mesura vechie cu tuleu;
4. Din stola îndatinată pe jumătate;
5. Cuartir și edificatele economice necesarie;

Concurenții sânt avisați a șterne petițiile lor cu documtele recerute prin lege și regulamente până la termenul indicat subscrisului oficiu.

Sighișoara, 30 Octomvre 1880 v.

Oficiul protopresbiterat roman gr. or. al tractului Sighișoara.
În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Zacharia Boiu m. p.,
protopresb.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala comunală din comuna Topleț, (prefura Orșovei) se escrie concurs cu termen până la finea lui Decemvre a. c. st. nou.

Emolumentele incopciate cu acest post sânt:

- a) 300 fl. v. a. în bani gata;
- b) 12 metri de lemne în natură;
- c) cuartir liber cu grădina de legumi.

Doritorii de a ocupa acest post au până la timpul indicat, ași substerne recursele sale bine instruate. consiliului scolastic din Topleț (via Mehadia).

Acei recurenți, cari pe lāngă limba maternă, pot propune și limba cea deobligatoarea maghiară, și sciu cāntarea bisericească, vor fi preferiți.

Recursele intrate mai târziu nu se vor lua în considerațiune.

Topleț în 2 Decemvre 1880.

Popesko Peter m. p.,
jude comunal.

2—3

Nr. 261.

1—3

Prolungire de concurs.

Concursul pentru stațiunea învățătoarească din comuna Certeș cu salariu anual de 150 fl. cuartir și lemne pentru foc se prolungește până la 15 Decemvre 1880. st. v.

Concurenții au ași substerne suplicele lor, proveđute cu atestatele de calificățiune, la oficiul protopresbiterat gr. or. al Gioaiului I. Hondol per Deva.

Nr. 274.

3—3

CONCURS.

Fiind stațiunile învățătoarești din comuna Rēchita-Purcăreș a se întregi se escrie acest concurs cu termen până la 7 Decemvre 1880 st. v. pre când va fi și alegerea.

Salariul învățătoareșc este 110 fl. v. a. și doi stānții de lemne pentru foc, de o stațiune

Doritorii de a ocupa una din prenotatele stațiuni învățătoarești au să și astearnă cererile lor inzestrate cu documtele prescrite de statutul organic și regulamentul congresual din a. 1878 oficiului protopresbiterat gr. or. al Bebeș până la prefptul termen.

Rechita în 16 Noemvre 1880.

Comitetul parochial în conțelegere cu protopresbiterul.

Nr. 312.

2—3

EDICT.

Ana n. Ioan Coțoiană de religie greco-orientală din Avrig, comitatul Sibului în Transilvania, carea cu necredință a părăsit pre legiuitul său bărbat Ioan Jugărean, tot de acolo prin aceasta se citeacă, că în termenul de o jumătate de an dela ziua mai jos însemnată se se prezenteze înaintea oficiului protopresbiterat subsemnat ca for matrimonial de prima instanță căci la din contră procesul intentat contra-se va pertracta și decide și în absența ei.

Sibiu 18 Noemvre 1880.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibului al II ca for matrimonial de prima instanță.

A sosit proaspēt:

„Alva“

Fuscariu marinat, sardine franceșe și ruse, caviar, harinice, brānză, sēmăntală, cele mai fine sorturi de teiu, rum etc.

Tot-odată atrag atențiunea p. t. public la stabilimentul meu provēdūt bogat cu tot felul de specerii.

Ludovic Fuchs,

[71] 2—3 strada măcelarilor.

Epilepsia (boala grea), șgărciuri, și casurile cele mai îndrētice, le vindec în timpul cel mai scurt după o metodă proprie numai mie și totdeauna cu succes, și în scris. Medic special Dr. Helmsen în Berlin N. W., Louisen Strasse 32. Sute s'au vindecat deja. [66] 17—24